

האומה שבא מתוך קדושת האומה ואיך תחול עליו אותה הקדושה, היינו, בנידון זה, קדושת שביעית.

אולם חוץ מיסודות הללו שלא בחנתי אותם עוד בכור הבחינה, הנה לענ"ד אין הכוונה בלכם ולא לעכו"ם על הפירות בלבד, ולא מסתבר לענ"ד לומר דבפירות תליא מילתא, ואם למשל הקרקע היא של נכרי והפירות לישראל דלזה יש קנין הגוף ולזה קנין פירות, וגדלו הפירות שליש בשביעית, דמשום כך הפירות קדושים קדושת שביעית, או דאם הוא להיפך דהקרקע של ישראל והפירות של נכרי, דאין בפירות קדושת שביעית. דזה אינו, דקדושת הפירות דשביעית באה מקדושת הקרקע וכדאמרין בנדרים נח ב שאני שביעית דאיסורא ע"י קרקע בטילתא ע"י קרקע. וכוונת הדרשה דתו"כ היא שבת הארץ לכם היינו ששבת הארץ היינו שמיטת קרקע ניתנה רק לכם אבל אינה חלה על של עכו"ם, וממילא כיון שהשדה היא של עכו"ם אף שהפירות קניינן לישראל, קדושת שביעית איך תחול על הפירות וכן להיפך. ומסתבר דכשהשדה של ישראל אף שהפירות קנויים לעכו"ם חלה קדושת שביעית על הפירות. אלא דיש לחקור למאן דאמר קנין פירות כקנין הגוף דמי (גיטין מח א) דאז יש כאן שותפות עכו"ם בקרקע והוא כהא דישאל וגוי שלקחו שדה בשותפות דלענין מעשרות, טבל וחולין מעורבין זה בזה. [ויעויין תשו' הרשב"א ח"א תקסג ובחו"מ סי' רנז (ס"א), ומה שפלפל בזה הגאון האמיתי הרידב"ז זצ"ל בתוספותיו ירושלמי פאה פרק א הלכה ג וגיטין פ"ז ה"ג ואכמ"ל]. ועכ"פ פשוט לענ"ד, דבקרקע תליא מילתא וכיון דהקרקע של נכרי נתמעטו הפירות מלכם ולא לנכרים.

(ב) כל זה כתבתי לדעת כ"ת שיסוד ההיתר דמכירה לנכרי הוא מהתו"כ, אבל באמת אין הפירוש ברור, דיש מהראשונים שמפרשים לכם ולא לעכו"ם לענין שאין מניחים לעכו"ם ללקוט פירות שביעית (ר"ש משאנץ שם ועיין רמב"ם הל' שמיטה פ"ה הי"ג), ובאמת לכם איצטריך לדרשה אחרת [עיין סוכה מ א] אלא דההיתר מצורף מיסודות ומסניפים הרבה [והא דלכם הוא רק אחד הסניפים], והיינו דיש קנין לעכו"ם וכו', או דבזמן הזה, היינו לאחר החורבן לכו"ע יש קנין לעכו"ם, וכן מהא דארנונא (סנהדרין כו א) היינו החיוב לשלם מס למלך אפילו אם לא יזרעו. ומהא דיש ספק בשנת השמיטה ויותר מספק אחד, וגם מהא דיש שיטות דאין שביעית נוהגת כלל לאחר שפסק בי"ד הגדול מארץ ישראל, והיא דעת הרז"ה (הובא בספר התרומות שער מה) ואפשר גם דעת הראב"ד (עיין השגות הראב"ד על הרי"ף גיטין יט א מדפי הרי"ף), וברשב"ש (סי' רנח) מביא עוד ראשונים שסברו כך. ויסוד היסודות הוא דשביעית בזה הזמן מדרבנן. ולפי שאין ההיתר ברור כל כך לא הקיל הגרא"י קוק זצ"ל אלא כתנאים ידועים, וגם הדגיש והצהיר וכן פרסמנו אנחנו אחריו שהיתר המכירה אינו אלא הוראת שעה משום קיום הישוב וחיי נפש. ועוד זאת צריך להוסיף שאחד מראשי יסודות ההיתר היא שיטת הב"י בדעת הרמב"ם דאף דאין קנין לנכרי, מכ"מ כל זמן שהקרקע ברשות הנכרי יש הפקעה (כ"מ הל' תרומות פ"א ה"י והל' שמיטה פ"ד הכ"ט), וזה היה עיקר יסודו

[רכב]